

MANTISSA DECISIONUM SACRÆ ROTÆ ROMANÆ, ad Librum Quintum THEATRI VERITATIS & JUSTITIÆ, CARDINALIS DE LUCA,

Qui est
DE USURIS, CAMBIIS, CENSIBUS,
Et Societatibus Officiorum.

ARGUMENTA DECISIONUM DE USURIS, CAMBIIS, CENSIBUS, Et Societatibus Officiorum.

DECISIO I. Romana Fabricæ.
Interesse potest à principio taxari, & conveniri, & in-
ter casum, in quo non adit conventio, & taxatio, & ali-
um, in quo illi requiritur, ea intercedit differentia, ut ubi
licito interesse rigorose sunt probanda; ubi verò illa
stipulata sit, sufficit, quod ex circumstantiis loci, Reli-
gionis, & personarum illa constat, quod sit proportionata,
& verisimilis, ut interesse conventum licite exigi valeat.

DECISIO II. Romana Dotis super Reservatis.
Coheres creditor hereditatis, si necesse habeat hereditatem
in mora constituere, non sufficit, quod cohæredem
tantummodo interpellat, quia alias hereditas pro illa tan-
tum rata in mora dicitur constituta, & propterea debet
obtinere etiam depurationem Curatoris hereditatis pro
illa parte, in qua ipse hæres institutus reperitur.

DECISIO III. Romana Cambii.
An, & quando obligatio restituendi capitale salvum red-
dat contractum Cambii illicitum, in hac decisione firmat-
ur, ad declarationem Disc. 3. disc. 14. & disc. 24. de Card. de
Luc. in præsentî decisione colligitur.

DECISIO IV. Avelina seu nullius præstationum.
Solet Censuræ sanari, si ille fuerit creatus ex credito ab ipse
pecunia intervenit requisito per Bullam Bianam pro va-
litate impositionis, & sanatio etiam demandatur; si ce-
ter debitor fuerit per sententiam diffinitivam absolutus,
quoties vel sententia sit nulla, vel Pontifici narrata fue-
rit, sententia existens, & adhuc ea non obstante tri-
buta extiterit facultas ad sanationem deveniendi.

DECISIO V. Romana Censuræ.
Ut Censuræ extinguatur, exigitur fortis restitutio per actum
retrosivum, & propterea extinctio non sequitur ex sola
datione in solutum crediti exigendi, nisi sequatur evictio.

DECISIO VI. Romana Associationis.
Impositio Censuræ in re hypothecari prohibita est nullus, &
exceptio huiusmodi nullitatis competit etiam Tertio, si
hic sit possessor, & agat de se in possessione tuendo. Li-
centia imponendi censuram cum fidei commissi derogatio-
ne supponit vinculum fidei commissi, quoad effectum pro-
ponendi nullitatem censuræ ex tali enunciativa probatur.

DECISIO VII. Romana Censuræ.
In hac decisione habetur, an liberatio facta per Principem

INDEX DECISIONUM.

A Sina Censuræ, Lun. 2. Martii 1693. Molines, Decisio X.
Eadem, Mart. 28. Novembris 1691. Gaccia, Decisio XI.
Avelina seu nullius Præstationum, Lun. 29. Aprilis 1697.
Del Olmo, Decisio IV.

Romana Associationis, Ven. 9. Aprilis 1689. Emeris, Deci-
sio VI.
Romana Cambii, Lun. 14. Januarii Molines, Decisio III.
Romana Censuræ, Lun. 16. Maii 1694. Mito, Decisio V.
R.

Romana Censuræ, Ven. 4. April. 1690. Ursino, Decisio VII.
Romana Censuræ, Lun. 3. Julii 1590. Ursino, Decisio VIII.
Eadem, Lun. 21. Aprilis 1692. eodem, Decisio XII.

R. P. D. URSINO.

Romana Fabricæ.
Merc. 4. Julii 1696.

ARGUMENTUM.

Interesse potest à principio taxari, & conveniri, & inter
casum, in quo non adit conventio, & taxatio, & ali-
um, in quo illi requiritur, ea intercedit differentia, ut ubi
licito interesse rigorose sunt probanda; ubi verò illa stipula-
ta sit, sufficit, quod ex circumstantiis loci, Regionis,
& personarum, illa constat, quod sit proportionata, &
verisimilis, ut interesse conventum licite exigi valeat.

SUMMARIUM.

- L**icitum est usque à principio in mutuo de certo interesse in-
tra legitimum modum conveniri, concurrere tamen
ceteris de jure volitis ad validandas usuras.
 - Et pro d. interesse datur actio.
 - Creditor si inest pro interesse ratione mora, nulla præcedente
conventione contra Debitorem qui sine usuris pecunias recep-
it, debet conclusivissime verificari tam interpellatio-
nem, quam investimentum paratum, à quo lucrum conse-
qui poterat.
- At si agatur de interesse à principio convento, cum à principio
presumatur verificata omnia requisita pro validitate usu-
rarum, non requiritur tam constans, & positiva probatio,
sed sufficit, ut ex circumstantiis loci, Regionis, & Personarum
taxatio appareat proportionata, & verisimilis, itaut
ad hunc effectum satis sint præsumptiones, & conjectura,
n. 4. §. 5. & 7.
- In Urbe non solent teneri pecunia otiosa.
Ratificatio obtinet vires veras, & realis confessio etiam in iis
in quibus requiritur speciale mandatum.

DECISIO I.

Um in disputatione hodie coram me in gradu ap-
pellationis interposita à quodam Decreto diffini-
tivo per R. P. D. Petram lato habita sub dubio -- An
fructus debeantur à D. Flavii, & litis confortibus,
ad commodum Petri, & Blasii hæredum Jo. Baptistæ à Fon-
te fabricurarii, qui propriis sumptibus, & operibus Do-
mum Colligantibus dirutam de mandato San. Mem. Ale-
xandri Septimi tamquam deviantem à recta linea, & æqua-
tione, quæ est in via curfus, eo jubente; à præsidibus Via-
rum decreta fuerat, reificavit, & extruxit defensores
istorum ad evincendum iustitiam fructuum conventorum in
Instrumento ratificationis prioris contractus stipulato sub
die 3. Aprilis anni 1663, duplicem deducere causam de ju-
re productivam usurarum; priorem nempe ex natura con-
tractus, & vigore tacite reservationis Domini, quæ favore
meliorantis stipulata continebatur; & secundam ratio-
nem damni emergentis, & lucri cessantis in conventionem
deducti, & cum notissimis requisitis Pauli de Castro verifi-
cati; Domini ambobus his fundamentis dispanctis, cum in
primi subsidium minus fuerint concordēs, ex secundo ta-
men capite resolutionem firmando, autamarunt fructus de-
beri.

Conventio namque fructuum in stipulationem deducta
præcisè connotata fuit titulo interesse lucri cessantis, &
damni emergentis, quod ex mora emergere potuisset Jo. Ba-
pistæ, ut legere est incitato Instrumento ratificationis
ibi -- *Et ne ratione dictæ dilationis in solutione dictorum Labo-
reriorum, & lucri cessantis, & damni emergentis, damnum, &
deserimentum aliquod patiantur.* -- Ideoque cum ex concordî Do-
ctorum sententia liceat ab initio pecuniam tradenti conve-
niri cum suo debitore de certo interesse intra legitimum
modum etiam in casum mutui præcisè concurrentibus cate-
ris de jure volitis ad validandas usuras, ut plene Andreol.
contr. 83. sub 5. & hinc etiam Bonden. Collus. legal. 20. ex n. 2. cum
pluribus sequ. lib. 2. Spad. cons. 226. ex n. 1. cum sequ. lib. 2. & Epif-
copus Rocca Select. disp. Jur. 10. 2. ca. 159. nu. 25. in comperto re-
manet, conventionem interesse licitam fuisse, & ejus vigore
actionem ad fructus assequendos exoriri, ut profequitur Ma-
reosot. var. res. 1. 2. c. 112. n. 4. & sequ. & confonant jura laudata.
Et licet vera sit propositio, quod creditor volens exigere
conventum, teneatur demonstrare tanti revera sui inter-
estis, ad Theatr. de Luca Vol. III.

Eadem, Ven. 1. Martii 1697. De la Tremouille, Decisio XIII.
Rom. Dotis super reservatis, Lun. 20. Jun. 1689. Heruault, D. II.
Romana Fabricæ, Merc. 4. Julii 1696. Ursino, Decisio I.

fuisse, cum notissimis requisitis Pauli de Castro in l. 3. ff. de eo,
quod certo, mora scilicet debitoris, prompta occasione in-
vestimenti, & damno passo ob non restitutam pecuniam; ta-
men ad effectum dignoscendi, quenam probationes suffi-
ciant ad prædicta requisita verificanda, distinguendum est,
quod aut agitur ad fructus ratione mora nulla præcedente
conventionem, & tunc ad effectum, ut debitor, qui sine usu-
ris pecunias recepit, sub eisdem ponatur, conclusivissima
requiritur verificatio tam interpellationis factæ, ut debitor
ponatur in mora, & investimenti parati, à quo lucrum cre-
ditor consequi valuerit: aut verè agitur de interesse à prin-
cipio convento, & tunc cum non petatur ratione mora ex
post contracta, sed ex stipulatione, sicut à principio præ-
sumuntur verificata omnia requisita pro validitate usura-
rum, ita non requiritur ex intervallo tam constans, & posi-
tiva probatio, sed sufficit, ut ex circumstantiis loci, regi-
onis, & personarum, taxatio appareat proportionata,
& verisimilis, itaut ad hunc effectum satis sint præsumptio-
nes, & conjectura, ut bene comprobant hæc recentia distin-
ctione Giovagnon. cons. 46. n. 5. & sequ. lib. 1. Andreol. d. contr. 83.
§. 5. & hinc Card. de Luca de usuris disc. 18. sub n. 10. §. aut
agitur vers. nihilominus, ubi optime distinguit terminos fru-
ctuum justificandorum ex simplici mora, ab illis verifican-
dis secundum taxam conventionalem, & clarissime dixit
Armenzan. dec. Jan. 15. n. 21. & 22. & Addeu. ad Gregor. dec. 148.
n. 4. vers. hæc tamen conclusio, & sequens fuit nostrum audi-
torium post disc. contr. dec. 155. n. 5. & dec. 157. n. 2. & 3. & 4. par.
13. & dec. 301. n. 4. & 5. par. 15. recent. ex concordantia allegatis, &
re magistratraliter petraçata cum explicatione motuum ac
concordantia actuum, quæ in contrarium videbantur milit-
itare, solide defendit R. P. D. meus Analdus nostri ordinis
ter emeritus candidatus in suo celebri tractatu de commerc. &
mercator. disc. 67. à n. 4. per tot. ubi materia ample, & per sua
principia rinatur.

Hoc igitur rerento themate, cum nostra questio cadat in
fructibus ab initio inter partes conventis, frustra expulsa
rigida verificatio prompti investimenti, & damni passi
ob non restitutam pecuniam, quia cum conventio fuerit ce-
lebrata cum Magistro cementario solito pecunias impen-
dere in rebus de sui natura fructiferis, nec illas retinere o-
tiosas allucto, ac in Urbe nostra, in qua urgent negotiatio-
nes, & obvia sunt investimenta, ut dixit Rot. cor. Caf. de 6
Grassus dec. 2. de usur. & de Civitatibus insignioribus, Leotard.
de usur. g. 74. n. 43. & segg. ab his circumstantiis elicitis à
qualitate loci, & personarum, sufficiens emanat verificatio
interesse conventi in taxa non excedente legitimum mo-
dum, ut optime profequitur laudatus disc. 67. R. P. D. An-
7 fald. sub n. 17. & in numeris anteedentibus.

Interpellationis autem necessitas, licet eadem respre-
hivè evitari posset, tamen in casu occurrit, quia illa expressè
fuit judicialiter facta ad effectum consequendi fructus in
Instrumento promissos contra omnes interesse habentes sub
die 3. Septembris 1665. ut in sum. actorum n. 3. haud obstante, quod
eset generalis, & non continens diem solutionis minime
præcisam quantitatem debiti, ac fuerit exequuta domi, di-
missa copia contra Procuratorem non habentem speciales
mandatum, si que inepta reputari debeat ad constituendos
debitrices in mora. Quia omnes isti defectus, quatenus ad-
fuisse; sanati fuerunt ex successiva illius ratificatione sti-
pulata in Instrumento solidationis computorum d. in sum.
actorum n. 4. ex quo resultat, reas conventas speciam, &
individualem scientiam habuisse non solum de ipsa interpel-
latione, sed etiam de mensuratione per peritum confecta,
& de summa in ea præcisè contenta, & correlative ad hæc
omnia agnoscentis debitum fructuum prius contentorum in
eodem Instrumento, in eorum computum assignantur pen-
siones domus readificata, ut clarius lectura Instrumenti præ-
serefer. Ab hoc autem assequitur legalitatem interpellatio-
nis, & executionis, agnitam, & confectam fuisse à col-
litigantibus, cum certum sit in jure ratificationem obtinere
vires verè, & realis confessionis, etiam in iis, in quibus re-
quiritur speciale mandatum, ad text. in cap. ratificationem de
regulis juris in 6. Addeu. ad Gregor. dec. 295. nu. 6. & Rot. coram
eodem dec. 525. n. 4. & 5. & coram Priolo dec. 16. nu. 20. &
dicum fuit in Romana quarta dotalis, & fructum 27. Junii
anni præteriti, §. penult. clms coram me.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. HERVAUT.
Romana Dotis Super Reservatis.

Luna 20. Junii 1689.

ARGUMENTUM.

Coheres creditor hereditatis, si necesse habeat hereditatem in mora constituitur, non sufficit, quod coheredem tantummodo interpellet, quia alias hereditas pro illa tantum rata in mora dicitur constituta; & propterea debet obtinere etiam deprivationem Curatoris hereditati pro illa parte, in qua ipse heres inlituitus reperitur.

SUMMARIUM.

- 1 Heres repræsentat hereditatem pro ea tantum parte, pro qua est heres.
- 2 Heres beneficiatus, si prætenat aliquam proponere actionem contra hereditatem, debet curare, ut deputetur curator hereditati ipentis.
- 3 Interpellatio est quadam admonitio solvendi vel accipiendi id, quod debetur.
- 4 Interpellatio contra hereditatem facta ab herede non deputato Curatoris pro ea parte, pro qua est heres, est nulla.
- 5 Mora non incurritur ex interpellatione nulla.
- 6 Mora regularis absque interpellatione non committitur.
- 7 Deputatus Curatoris hereditati ad legitimam expendam interpellationem, utilis in jure reputatur.
- 8 Pro dote competit actio contra quemlibet, & ex hereditibus in solidum.
- 9 Contrarium tenent multi Doctores, ut n. 10.
- 10 Declaratur Parisi, conf. 69.
- 11 Diversa reputatur actio contra heredes pro solutione in bonis hereditariis petita ab adione hypothecaria.
- 12 Interpellatio contra unum heredem afficit illum pro eius portione hereditaria, non autem reliquis portionibus aliorum coheredum.
- 13 Inventarium non facit, quod heres non sit, sed tantum illum præservat à damno.
- 14 Mora incursa per defectum continet in heredem absque alia interpellatione, & n. 15.
- 15 Judicium interitatum pro affectatione dotis vivente viro non causat continuationem moræ contra illius heredes pro consequendis usufructibus dissolutione matrimonio.
- 16 Interpellatio plusibus hereditibus facta, si sit nulla quoad unum, est nulla etiam quoad alios.
- 17 Conclusio non admittitur, si agatur de obligatione dividua.

DECISIO II.

IN postremo hujus causæ disputationibus scribentes pro Excellentissimo Principe Burghefio opposuerunt, Ducissam Cinthiam legitimè non interpellasse heredes Ducis Camilli ejus viri; ideoque nec ipsam, nec D. Donniam Lucretiam de Comitibus de Veccharellis ejus filiam, & heredem, hodie agere posse contra bona hereditaria D. Ducis à D. Principe possessa pro consequendis interitus dotalibus post annum latus debitis uxori, cui à marito hereditibus ritè interpellatis, ut præscribit statutum in c. 13. 7. lib. dos restituta non fuit.

Verum cum in dec. edita die 18. Mart. proxime præteriti interpellatio declarata fuerit valida respectu Donnae Lucretiæ, & Annæ filiarum, & heredum d. Ducis, & per consequens fructus debiti ex portione hereditatis illi obventæ, & solum DD. dubitaverint, an eadem valida etiam fuerit respectu tertie partis delatæ Ducissæ Cinthiæ cum filiarum pro virili inlittente, & quia emanaverat nullo deputato Curatore, qui in iudicio ratam illam hereditatis defendere, litentque pro herede subsistere, reservant hujusmodi argumentum peculiariter examini, quod hodie suscepto, responsum fuit favore D. Principis, interpellationem quoad portionem Ducissæ esse nullam, fructusque ex ea non deberi. Pro cuius resolutionis fundamentis constituendis duo præmittuntur heredes quilibet ex illis repræsentat hereditatem pro ea solum parte, qua est heres, Giurd. observ. 3. n. 7. & segg. Bottiglier de Succes. lib. 1. in ff. Theor. 36. n. 7. Surd. dec. 90. n. 2. ibi que Hodierni, n. 6. Bich. dec. 262. n. 7. Arguel. dec. 20. n. 3. & segg. & pro ea tantum tenetur ad debita hereditaria, cum à matre 14. C. de rei vendit. l. 2. C. de heredi. ait Surd. conf. 104. n. 12. Andreol. contr. 209. n. 1. Cyriac. contr. 193. n. 1. & contr. 320. n. 11. Uberr. de citat. l. 3. n. 14. n. 22. n. 7. n. 6. & segg. off. dec. Rembold. Rota decisio 50. n. 10. 21. rec. & dec. 20. n. 6. & segg.

Secundum, si heres beneficiatus, qualis erat Ducissa, actionem ullam proponere intendat adversus hereditatem,

quam eum beneficio Inventarii adivit, tunc cum rei vires gerere non possit, sed tantum personam actoris, quam elegit, repræsentet, ut integrum sit iudicium, quod ex actore, & reo coram iudice constituitur, necesse est subrogare personam, quæ loco heredis bona defendat, litentque sublineat, Scacc. de Commere. & Camb. §. 7. glo. 6. n. 15. Salgad. in labyr. Credit. p. 1. g. n. 38. Amat. resol. 66. n. 27. Ridolph. in prax. parte. r. cap. 5. n. 47. Quamobrem plures emanarunt leges de Curatore bonis hoc casu constituendo, ut ex toto titulo de Curat. bonis dando, & inolevit praxis sub pœna nullitatis actus in hujusmodi causis præscribens deputacionem Curatorum, qui defendat hereditatem ab hereditibus eorum credita separare volentibus, ut patet ex iudiciis in foro passim agitatis.

His sic præmissis, justa visa est resolutio ut supra declarans nullam fuisse interpellationem à statuto requisitam pro ea parte hereditatis, quæ ad Ducissam interpellantem pertinebat, quia cum ex Cujacio, l. cum Patrifamilias 27. ff. de usur. tract. 1. ad african. tom. 1. operum prior. fol. mibi 1544. lit. E. Piccard. disp. de mbra num. 44. & 45. quos sequitur decisio coram me edita die 18. Maii, §. secundo innovariis, interpellatio nil aliud sit, quam admonitio, quæ sit solvendi vel accipiendi jus quod debetur, hæc certe istra visa respectu d. portionis hereditariæ, quæ uti desituta legitimo defensore, erat solum persona quadam facta quæ moneri non poterat, ad tradita per Salgad. in labyr. credit. p. 1. c. 32. n. 45. & segg. & nullam per consequens incurere moram, quæ ex præcatis auctoritatibus consistit in hujusmodi admonitionis contemptu, & culpa, scia dicitur à Piccard. loco citato num. 201. & 29. Petr. Gregor. synagomi part. 3. lib. 21. cap. 14. num. 6. & 7. Ac ideoque committi non valet à personâ facta animo, & consilio carente, culpaque, & dolice licet numer. 13. Cod. de Jur. delib. Caltrien. conf. 240. numer. 2. & segg. lib. 1.

Quæ potiori iure locum sibi vindicant in nostro Themate, quia agitur de exigendis à tertio possidente titulo oneroso interitus dotalibus, quæ certum est exigi non posse ante moram regularem à statuto desideratam, & quam sine interpellatione committi non posse, ex Giurb. observ. 1. n. 3. alius quo, firmat decisio edita die 18. Maii, §. 2. innovariis. Atque etiam quia deputatus curatoris non erat superflua, sed maximam utilitatem afferre poterat hereditati ejusdem, quæ creditoribus; ille enim restituendo dotem impedire potuisset cursum interitus brevissimo tempore spatio bona omnia debitoris in aliorum perniciem corrosuri, quod curatoris munus esse advertit Paul. in l. 1. ff. de curat. bonis dando, aliaque deducere valuisset exceptiones, quantum plurimam suppetebant, & in hujus causæ decursu ab informantibus pro reo allegatæ fuerunt, ut in similibus considerat Masfrill. dec. 73. num. 11. & 12.

Nec obstat, quod juxta tradita per Parisi, conf. 69. in fin. Ducissa pro consecutione ejus crediti Dotalis sit fuerit citasse coheredes, id comprobando tum ex dotis privilegio ducto à l. cum ab uno 53. ff. de legat. 3. tribuente portionem hypothecariam contra quemlibet ex hereditibus in solidum, A. filid. dec. 332. n. 2. tum etiam ex jure accedendi; quibus virtute portio hereditaria obventa Ducissa accreverat portionibus aliarum coheredum; ideoque habebat legitimam defensionem absque eo, quod indigeret curatore, quem in subsidium defendere.

Quia obiecto responsum apparet ex primo præmissis §. pro hujus resolutionis fundamentis, qui non adversatur Parisius: ipse enim asserit quidem citandos esse alios coheredes pro eisdem excludendis re assignandam, aut adjudicandam hereditatem pro ejus credito, ut advertit Amat. dec. 21. §. 6. n. 24. & segg. at non examinat an ad integrum iudicium dari debeat curator, circa quod versatur nostra questio, & quem necessario constituendum esse probant iura, & rationes superius deductæ.

À qua necessitate non eximit allegatum dotis privilegium, quia præterquam quod valde controversum est inter Doctores, an illud revera doti competat, & negativam opinionem veriorum reputaverint Theaur. Jun. forens. 67. n. 7. lib. 2. Surd. dec. 90. per 10. ibi que Hodierni, n. 3. Vincent. de Franch. dec. 5. n. 1. per tot. & de Luca ibi in additione n. 3. asserat in hanc sententiam Rotam etiam abisse.

Respondetur, Ducissam non intentasse hujusmodi actionem hypothecariam pro consequenda re sub hypotheca nexu sibi obligata; sed perisse pro interitus, ab ipsa prætenis, executionem obtinendo adversus coheredes mandata executiva, quas actiones diversas esse bene notat

Rota

Rota coram Arguelli. dec. 20. nu. 41. cum segg. nihilque habent commune cum mora qua non est qualitas realis infixæ bonis incapacibus illam committere, sed ex jam dictis contrahitur ex contumacia debitoris reuvenis post admonitionem solvere debitum, quod fit, ut nonnisi pro eorum portionibus in hereditibus considerari valeat.

Quin illam incurritur dici possit pro rata etiam Ducissa virtute Juris accrescendi ipsi deferentis portionem coheredis, & in certum est in facto eam revera adivisse hereditatem, & in jure ambigi nequit per consecutionem interitalem non desisse esse heredem, sed suspensum remansisse aditionis effectum quoad confusionem actionum demaxat, quæ eo heredi conservantur proinde, ac sic hereditatem non adivisset, Amat. dec. 70. §. 6. n. 3. & seg. Dunoz. Jun. d. 72. n. 1.

Ex quibus inferebatur etiam frustra opponi clausulas præservativas aditioni hereditatis ab eadem insertas, quarum virtute ipso non adita hereditatem censendum esse ajebant, si ex actione damnnum aliquod adempti oriretur.

Quia illa præstant quidem heredem indemnem à præjudiciis, quæ ex aditione resultant, ne scilicet de proprio teneatur, vel aliud damnum subeat, approbando factum testatoris; at præjudicium quod inferitur ab interpellationem, minus legitime factam, cum non oriatur ex aditione, sed ex non servata forma præscripta à statuto, clausula hujusmodi operari non poterat aditionis resolutionem, & quod portio coheredis alii accreverit.

Neque etiam subsistit moram sufficienter inductam dici posse ex iudicio pro dote affectatione vivente Duce Camillo ab uxore instructo, quod cum absque novæ actionis propositione continuaverit contra heredes in iisdem, proinde moræ quoque jam commissa continuaverit nulla desiderata interpellatione, Bich. dec. 703. m. 30.

Quia in hujusmodi iudicio ob supervenientem mortem Viri non variatur actio, sed variatur solum qualitas actionis, à restitutione nimirum non plenaria in casu affectationis constante matrimonio ad plenariam in casu restitutionis solum matrimonio faciendæ; ideoque absque novæ causæ instructione in eo agi posse ex iisdem actis docuit Bartol. in l. post finitam 11. ff. de suspens. Tr.

Quæ ratio non applicatur nostræ hypothese, in qua petuntur interitus futuri dote post dissolutionem matrimonium, quorum debitum est à diversa nature à debito fructuum, qui continentur matrimonio percipiuntur ex dote affectata, & promanant ex diverso principio; hi enim nulla præscripta formalitate simpliciter ob onera matrimonii debentur ex ereditate dotali ejus naturam fructiferam retinentem, Cap. falsihereditate de usuris; nulloque pacto spectant ad mulierem, sed universæ familiaris bono promissæ erogantur, ut firmantur alie hujus causæ decisiones: illorum vero conventio permittitur à statuto alias ob causas, & ex quadam æquitate, juxta notatam in decisione edita die 10. Martii, §. quod quidam statutum, confirmata 18. Martii proximo præteriti, etiam non nisi certa sub forma unquam servanda exigi possunt.

Quæ tamen omnia licet evineant interpellationem à Ducissa actam nullo ejus portione deputato, Curatore irritam fuisse, hæd propterea hæc nullitas irritabit interpellationem necoherecedam, allegando ad id decisionem Bich. 262. nu. 2. & segg. Tum quia versatur in obligatione dividua, Giurb. obser. unione 3. n. 12. & segg. Bottiglier. de successione ab intestato Theor. 36. n. 9. not. 7. n. 30. & segg. post Rembold. cui non applicatur D. Decifio Bichii loquens de contra d. individuo, tum etiam quia contra dictos coheredes suffragatur interpellatio inducitur per æquipollens ex aliis iudiciis in curia Capitulina, & Congregatione Baronum, à Ducissa contra coheredes agitatis ut advertitur in §. finali mox citata decisio, in ea edita die 18. Martii.

Et ita suffragantibus omnibus Dominis, utrique Patri responsum fuit, &c.

R. P. D. MOLINES.
Romana Cambii.

Luna 14. Januarii 1689.

ARGUMENTUM.

An, & quando obligatio restituendi capitale saluum reddat contractum Cambii illicitum, in hac decisione confirmatur, ad declarationem Disc. 3. disc. 14. & disc. 24. de Camb. Card. de Luc. in presenti decisione colligitur.

SUMMARIUM.

- 1 Obligatio cameralis habet paratam executionem.
- 2 Conventio, quod in Cambio negotiatio fiat ad riscum debitoris, est illicita.
- 3 Decif. ad Theor. de Luca Vol. III.

3 Et talis casu cambium est usurarium, & fructus ex illo percipiuntur in sortem imputantur, & si hæc excidant veniunt restituendi.

5 Declara, ut vera sit conclusio, si præcisè paciscatur, ut capitale cambii omnino saluum reddatur, quia aliis oneris assumptione intelligenda non est de amissione capitalis proveniente ex natura negotii, sed de casu fortis peritura ex aliquo sinistro accidenti, & præter naturam negotii, quo casu cambium minime reddatur illicitum, & n. 6. & 7.

8 Obligatio de restituendo capitale saluum, intelligenda est non de toto capitali, sed illo remanente in fine, ut excludatur contractus illicitus; & usurarius.

9 Fructus Cambii post dissolutionem non debentur.

10 Non procedit conclusio, si petitor in se assumptis onus cambii usque ad sortis restitutionem.

11 Omnis est faciendæ interpretatio, ut correctio evitetur.

12 Relatio referatur ad omnia precedentia.

13 Observantia valet indicare, usque ad quod tempus in se debitor assumptis onus cambianum.

DECISIO III.

Exequendum esse mandatum ab A. C. Thomato relaxatum favore Francisci pro cutis 450. sine præjudicio residui capitalis Cambii, & fructuum securorum, contra Marcum fidelisorem Sextilii principalis Debitoris, & novum relaxandum pro aliis scitis 500. pro residuo fortis, & pro fructibus relictis in suspensio ab A. C. Thomato, Domini dixerunt.

Validitas namque illius non controvertetur, comprobata nimis actorum revoluzione vulgata dec. Capitanum. 262. n. 2. & iustitia patuit ex publico Instrumento Cambii creati 9. Aprilis 1688. quo probatur Sextilium suscepisse à Francisco scuta 500. cum promissione solvendi Cambia ad restitutionem quince pro centenatio de semel in semel, & ad restitutionem di fortem post triennium; aliis ad omnia damna, & specialiter ad Cambia, & recambia usque ad totalem illius restitutionem, pro quo sub camerali obligatione fideiussit Marcus uti principalis principaliter, & infolidum.

Unde cum elapso tempore sine disticta nondum fors restituta fuerit, sicut, & rectè A. C. Thomatus mandatum executioni relaxavit ex efficacia cameralis obligationis, quæ paratam habet executionem, Rot. dec. 192. n. 1. & dec. 22. n. 7. post Zaech. de oblig. cam. dec. 333. n. 1. & 25. n. 19. rec. Indequè mandatum esse mandatum pro d. summa, verum ob eandem rationem pro residuo d. fortis, & fructibus relictis in suspensio, eo sub prætextu, quod pro quibus, vel tribus annis Cambia non acciderint ad scuta quince pro centenario, cum de hoc Marcus Debitor nullam exhibuerit justificationem, denovo esse relaxandum mandatum Domini consueverunt.

Non obstat cambium fuisse usurarium, dum Franciscus qui pecunias dedit ad cambium, convenit cum Sextilio qui suscepit onus cambiandi, & pecunias negotiandi pro cambiis, & recambiis, quod negotiatio fuerit omni iussu riscio, & periculo contra naturam cambii ejusque substantiam, in quo eatenus permittitur fructus ex Bulla S. Pii Quinti, quatenus incertum est lucrum, & creditor subiacet periculo amissionis, Rom. conf. 238. n. 6. & 2. Rot. dec. 315. p. 2. dicit. dec. 304. n. 5. p. 2. rec. cum aliis adductis per Card. de Luc. de camb. disc. 3. n. 9. & disc. 14. n. 4. & disc. 24. n. 8. & ob periculum, & riscum transfusum in Debitorem, cambium ex pacto sic cum capitali salvo improbat à Sixto V. Rot. dec. 404. n. 4. 2. rec. Indequè etiam fructus percipi in sortem sint imputandi, & si hæc excedunt, veniant restituendi, Card. de Luc. eodem tr. disc. 18. n. 6. Mant. dec. 283. in pr. Peut. dec. 163. n. 4. & dec. 196. n. 19. ad 22.

Etenim in casu presenti verba non important pactum reddendi capitale saluum; Tum quia in Instrumento cambii mentio de riscio, & periculo fit tantum in ea parte, in qua debitor assumptis in se onus cambiandi, & recambiandi per alium mercatorem, & sic non sunt intelligenda de amissione, ne capitali proveniente ex natura negotii, prout illicitum est assurecare capitale per Bullam Sixti V. rec. de casu fortis peritura ex aliquo sinistro accidenti, & præter naturam negotii, veluti per decoctionem mercatorum, quibus dantur pecunie ad cambium, cum similibus, ne propter neglegentiam, culpam, aut dolum illorum qui pecunias alienas cambiant, fiant cambia cum mercatoribus minimis idoneis, aut fraudes, in hoc committantur, ut bene in d. dec. 304. n. 7. & 8. Tum etiam quia riscum assumptionis à debitore referatur ad expensas de quibus antea immediate facta fuerat mentio in Instrumento cambii ut pariter dixit Rot. in proximo citata decisio n. 3.

Tum demum quia quatenus partes voluissent assurecare capi-

F 3

capitale, obligatio de restituendo illud esse intelligenda non de foro capitali, sed de illo remanente in fine, quia dicitur verborum significatio debet ad intellectum factum, bonum, civilem, & vitio carentem applicari, ut excludat contractus illicitos, & usurarios. Rot. dec. 556. nu. 5. parte 2. recent. dec. 186. nu. 12. & 3. coram Millino.

Minus obstat, quod data validitate cambii Franciscus creditor non posset petere fructus illius, nec fortem sibi restitui, dum in contractu conventum exiit, quod illud durare deberet ad triennium, eoque elapso, si non fieret diffidit, per annum tantum; si quo paulo ante lapsum quadriennium fecerit Franciscus diffidit, onus cambian- di cessaverit, & fructus dicantur indebiti, perceptique post diffidit veniant in rem imputandi, Ninot. dec. 72. per totam decisionem 274. n. 9. p. 5. decisionem 387. n. 3. p. 17. recent.

Quoniam lectura Instrumenti, & expressa partium conventio alius præferuntur; in eo enim legitur ibi, Sextium recepisse scuta 500, ad cambium restituenda infra triennium, & deinde in ante, & donec illa cum effectu restituerit, semper, & omni tempore negotiorum, & transigere usque ad integram illius restitutionem; quod pluries repetitur in Instrumento: itaque cum Marcus facta diffidit forem non restituerit, non fuit liberatus a cursu cambiorum, & recambiorum, usquequod fortis restituitur, Emin. Cerrus dec. 706. n. 2. & dec. 737. numer. 1. & sequenti, Pentinger. dec. 9. nu. 2. 3. & 4. dec. 119. numer. 2. & sequ. & decisionem 229. nu. 2. part. 18. in quibus fuit recessum à diff. dec. 385. part. 17. & in d. dec. 119. nu. 5. explicatur d. dec. 72. coram Ninot.

Ultra quod pactum illud, quod elapso triennio, & non facta intimazione seu diffidit, cambium continuaret per annum solum, & non plus, non fuit appositum ad limitandum, cambium ad solum quadriennium, sed ad declarandum, quod lapsu triennio, & non facta diffidit, recontingit intelligeretur de anno in annum, & non de triennio in triennium; alias partes quæ toties inculcantur cambium duraturum usque ad totalem fortis restitutionem incontinenti se corrixissent, quod non est præsumendum, & semper ad hanc correctionem evitandum capiendi est congrua interpretatio, l. non ad ea, ff. de condit. & demonstr. dec. 225. n. 44. & 45. q. 17. dec. 322. nu. 6. p. 15. Jun- tiam R. P. D. de la Tremoville, ex quo generaliter infir- mat alteram bon. Mem. Ninot, non obstante, quod in deci- sione de 30. Martii superioris anni ab ipso edita, in præ- scio dicti census fuerit specificè reservata, & rursus quia ab Hospitali obtenta fuerit commissio fanationis dicti census mihi à Sancti mihi directam cum clausula arbitrio Rotæ fuit mihi eadem die injunctum, ut proponerem dubium — An, & que sententia Rotalis sit confirmanda, vel infirmanda, & An sit locus arbitrio pro fanatione? super quo hodie Rota consulta edidit responsum, sententiam bonæ memoriæ Ninot esse infirmandam, & esse locum fanationis.

Ratio sic decidendi quoad primam dubium partem de- sumpta fuit ab eisdem sententiæ nullitate, ac injustitia, quarum prima cum fuerit plenissime comprobata in dicta deci- sione R. P. D. mei de la Tremoville, ad quam Domini remissive se habuerunt; secunda emerit ex eo, quia census de quo agitur, non fuit constans ex fructibus per viam renovationis dammati fororis, quæ saperet speciem anatocismi, quæ modum fuit in decisione 55. coram Ninot, que illius senten- tiam præcessit: sed constitutus fuit ex dictis annuis præsta- tionibus Ducat. 387. per quadriennium decursis, & non so- lutis, quæ à Monachi debebantur tanquam fors, & capita- le, quo in casu conventum validum sustinerit, illiusque fructus citra usurarium labem debitos esse, communiter concordant Doctores, & signanter Ruin. conf. 55. sub n. 18. lib. 2. Honded. conf. 40. n. 18. lib. 1. & conf. 34. n. 7. & 79. lib. 2. Bor- gnin. Cavalcan. dec. 21. sub n. 30. p. 1. & dec. 14. n. 24. p. 2. Gratian. discip. 986. n. 3. & segg. Roderic. de ann. reddit. lib. 3. g. 7. nu. 28. Leonard. de usur. g. 5. n. 17. Card. de Luca de cam. disc. 3. n. 8. vers. verum Castill. dec. 22. n. 48. & segg. Giubr. dec. 24. n. 35. Rovit. dec. 9. sub n. 30. & 36. Milanen. dec. 8. n. 352. l. 1.

Quod autem dicte annue præstationes debeantur tan- quam fors, & capitale, ad evidentiam convincitur, quia Monachi prædicti illas promiserunt annuatim, & in per- petuum solvere loco pretii Bonorum Prioratus Sancti Gu- lielmi, ipsi in solemnitate transactione celebrata de anno 1567. ab Hospitali præfato assignatorum; & consequenter cum hujusmodi promissio facta fuerit in coramdem bonorum compensationem, utique fatendum est, quod illorum lo- co sepe dicte præstationes successerit, & naturam fortis, ac capitalis assumpserint, ut in proximis terminis firmavit Rota dec. 76. n. 4. & segg. p. 14. & dec. 264. n. 5. p. 19. rec.

R. P. D. DE LOI MO.

Avellina seu Nullius Præstationum.

Luna 26. Aprilis 1697.

ARGUMENTUM.

Solet Census sanari, si ille fuerit creatus ex credito abs- que pecuniâ intervenit requisito per Bullam Pianam pro validitate impositionis, & fanatio etiam demandatur, licet debitor fuerit per sententiam diffinitivam absolutus, quoties vel sententia sit nulla, vel Pontifici narrata fue- rit d. sententia existens, & adhuc ea non obstante tri- buta existerit facultas ad fanationem deveniendi.

SUMMARIUM.

- 1. Xanna præstatione debita tanquam forte de jure communi, ni potest constitui census.
2. Annua præstatio dicitur debita tanquam fors, si præstetur pro pretio bonorum venditorum.
3. Ecclesia nequit absque Apostolico beneplacito censum imponere.
4. Prædictum tamen Apostolicum beneplacitum non exigere-

tur, si census imponatur ex causa necessaria.

- 5. In alienatione bonorum Ecclesie requiritur illius utilitas.
6. Ex lapsu triginta annorum cum observantia præsumitur Beneplacitum Apostolicum.
7. Præsertim si Beneplacitum fuit reservatum.
8. Constitutio Urbani Octavi per quam sublata est quovis Beneplaciti præsumptio, nisi deducta fuerit ex ceteraria, locum non habet in contractibus iuris inter duas Ecclesias.
9. Observantia pro præsumendo Beneplaciti Apostolico requiritur per totum tempus continuata.
10. Scriptura, que sunt extra acta, dicitur esse extra Mundum.
11. Census potest ex arbitrio per Principem tributari sanari, si cen- sus constatus sit ex vero, & reali credito, & nu. 12.
12. Non est locus fanationis Census, si debitor fuerit per senten- tiam diffinitivam liberatus.
13. Limitatur primo, si sententia esset nulla.
14. Et secundo, si Pontifici narratum fuerit adesse sententiam su- per nullitate census, & ipse adhuc voluerit commissio- nem signare, in qua tribuitur arbitrium pro fanatione.
15. Licetum est absque labo usurarii percipere annuum redditus pro- cedentes ex bonis in solutum assignatis, tanquam fructus procedentes ex re propria.

DECISIO IV.

Commissio mihi causa appellationis à sententia R. P. D. mei de la Trimoville, revocatoria alterius bon. Mem. Ninot per contradias promulgata, que abbolevat ve. Congregationem Montis Virginis à præstatione annui redditus Ducatorum 387. necnon à solutione Census an- nui Ducatorum 105. aliis promissis, & respectivè impositi favore Hospitalis Sanctissime Annunciatæ Neapolis, ac desuper proposito die 4. Februarii proxime præteriti dubio super confirmatione dictæ sententiæ R. P. D. de la Tremoville, affirmativa proditu resolutio quoad annuam præ- stationem Ducat. 387. cum quo acquirerint Monachi enunciatæ Congregationis, atque è converso aggregati dis- putationem super dicto annuo censu ducti, 105. die 15. Martii præteriti, proponi curaverint dubium — An fanatio- nis bon. Mem. Ninot sit confirmanda quoad annuam præstationem Ducat. 387. dilata fuit resolutio, & quia Monachi præ- citi opponere nullitatem adversus memoratam senten- tiam R. P. D. de la Tremoville, ex quo generaliter infir- mat alteram bon. Mem. Ninot, non obstante, quod in deci- sione de 30. Martii superioris anni ab ipso edita, in præ- scio dicti census fuerit specificè reservata, & rursus quia ab Hospitali obtenta fuerit commissio fanationis dicti census mihi à Sancti mihi directam cum clausula arbitrio Rotæ fuit mihi eadem die injunctum, ut proponerem dubium — An, & que sententia Rotalis sit confirmanda, vel infirmanda, & An sit locus arbitrio pro fanatione? super quo hodie Rota consulta edidit responsum, sententiam bonæ memoriæ Ninot esse infirmandam, & esse locum fanationis.

Ratio sic decidendi quoad primam dubium partem de- sumpta fuit ab eisdem sententiæ nullitate, ac injustitia, quarum prima cum fuerit plenissime comprobata in dicta deci- sione R. P. D. mei de la Tremoville, ad quam Domini remissive se habuerunt; secunda emerit ex eo, quia census de quo agitur, non fuit constans ex fructibus per viam renovationis dammati fororis, quæ saperet speciem anatocismi, quæ modum fuit in decisione 55. coram Ninot, que illius senten- tiam præcessit: sed constitutus fuit ex dictis annuis præsta- tionibus Ducat. 387. per quadriennium decursis, & non so- lutis, quæ à Monachi debebantur tanquam fors, & capita- le, quo in casu conventum validum sustinerit, illiusque fructus citra usurarium labem debitos esse, communiter concordant Doctores, & signanter Ruin. conf. 55. sub n. 18. lib. 2. Honded. conf. 40. n. 18. lib. 1. & conf. 34. n. 7. & 79. lib. 2. Bor- gnin. Cavalcan. dec. 21. sub n. 30. p. 1. & dec. 14. n. 24. p. 2. Gratian. discip. 986. n. 3. & segg. Roderic. de ann. reddit. lib. 3. g. 7. nu. 28. Leonard. de usur. g. 5. n. 17. Card. de Luca de cam. disc. 3. n. 8. vers. verum Castill. dec. 22. n. 48. & segg. Giubr. dec. 24. n. 35. Rovit. dec. 9. sub n. 30. & 36. Milanen. dec. 8. n. 352. l. 1.

Quod autem dicte annue præstationes debeantur tan- quam fors, & capitale, ad evidentiam convincitur, quia Monachi prædicti illas promiserunt annuatim, & in per- petuum solvere loco pretii Bonorum Prioratus Sancti Gu- lielmi, ipsi in solemnitate transactione celebrata de anno 1567. ab Hospitali præfato assignatorum; & consequenter cum hujusmodi promissio facta fuerit in coramdem bonorum compensationem, utique fatendum est, quod illorum lo- co sepe dicte præstationes successerit, & naturam fortis, ac capitalis assumpserint, ut in proximis terminis firmavit Rota dec. 76. n. 4. & segg. p. 14. & dec. 264. n. 5. p. 19. rec.

Neque

Neque urget defectus Beneplaciti Apostolici, quod in impositionibus censuum, factis ab Ecclesia, necessarium esse statutum fuit in Extravag. ambrosio de rebus Ecclesie non alienari. Cens. de Conf. quass. 38. sub n. 15. vers. prout etiam Cyprius, Fagnan. in cap. nullus. 18. de rebus Ecclesie non alienari. Card. de Luca de alien. disc. 1. n. 38. Leonard. de usur. p. 51. n. 35. & segg. Rot. coram Bich. dec. 502. n. 3. & 4. etiam dictæ im- positione fiant favore alterius Ecclesie, seu loci pii, ut te- nent de Luca disc. 1. n. 104. Rota dec. 229. num. 8. p. 8. & dec. 234. n. 11. & segg. p. 12. 106.

Tum quia dictus census fuit creatus ad evitandum immi- nentem deliberationem bonorum ipsius Congregationis Montis Virginis Executoratorum pro dictis quatuor annis decursis, si que ex causa omnino necessaria, que pro census validitate hujusmodi solemnitate non exposcit, fagnan. in cap. nulli 27. de rebus Ecclesie non alienari. Olea de cess. jur. tit. 1. a. quæ 2. n. 6. & 7. Rota post Pich. ad factum. Urb. dec. 71. nu. 5. coram Gregor. dec. 227. num. 1. & post Marlin. de signoribus dec. 97. num. 14. & in Romana census 16. Junii 1683. 8. secun- dum in fine, coram bon. Mem. Albegato. & 19. Maii 1685. 5. Adverchianus, cor. bon. Mem. Benincasa; maxime quia, ut legitur in instrumentum illius impositionis, Monachi reportarunt à Gubernatoribus remissionem dictarum præ- stationum decursum pro quindecim annos, quod opera- tur, ut præter solemnitate, que suppletur ab actu neces- sario, concurrat etiam utilitas, que in hujusmodi aliena- tionibus de jure requiritur, cap. sine exceptione 12. q. 2. cap. & hoc 10. q. 2. Fagnan. in d. cap. nullus num. 7. de rebus Eccl. non alien. Rot. coram Cavaler. dec. 288. n. 1. coram Coccin. dec. 374. n. 4. & in rec. dec. 275. n. 1. part. 10.

Tum etiam, quod ex lapsu triginta, & ultra annorum ab illius impositione cum observantia solutionis fructuum in- trat præsumptio, quod beneplacitum intervenierit, Gloff. in cap. per veni de emp. & vend. Marefcott. variis. ref. lib. 1. cap. 13. n. 9. de Luca de alien. disc. 1. n. 84. Urceol. de transact. q. 24. n. 47. Rot. post Turr. de pact. futur. success. dec. 45. n. 2. & in re- cent. dec. 256. n. 1. & segg. par. 8. dec. 139. n. 3. par. 4. potissimum quia facta à partibus expressè reservatum, quatenus opus esset, Ur- ceoll. dicta q. 14. n. 47. Rota post Pich. dicta dec. 31. n. 3. & in rec. dec. 175. n. 14. par. 8. non obstante Constitutione 157. Urbani VIII. per quam sublata est quovis Beneplaciti præsumptio, nisi deducta fuerit ex ceteraria, quoniam illius dispositio non procedit in contractibus iuris inter duas Ecclesias, cum in hiscelet præsumptio usurpationis, que dedit causam Con- stitutioni, Rota de excess. litter. Apoll. part. 1. cap. 4. n. 298. de 8. Luca de alienar. & contract. prohib. dicto disc. 1. n. 98. & disc. 2. n. 3. Urceol. de transact. q. 24. n. 5. Pacion. de locat. c. 14. nu. 8. Rota coram Priol. dec. 231. n. 8. & in rec. dec. 10. n. 12. & dec. 209. nu. 7. par. 14. & in Carpentoracens. Laudemii 20. Junii 1693. 5. in vers. quia, coram Eminenti. Caccia.

Maximè attendita replicatio, quod observantia non fue- rit per tricenarium completa, ut proinde ea deficiente cor- ratur etiam præsumptio beneplaciti, cum requiratur copu- lative per totum dictum tempus continuata, Card. de Luca disc. quass. 1. n. 88. Urceol. dict. quass. 354. n. 48. Adden. ad Bu- ratt. dec. 45. nu. 8. & ad Ludovil. dec. 354. nu. 19. Rota coram Coccin. dec. 301. n. 3. coram fa. mem. Alexandro VIII. dec. 220. n. 22. & 23. & dec. 259. n. 11. & segg. & in recent. dec. 309. n. 9. & 10. par. 15. & dec. 582. n. 18. par. 18. Quippe cum jura, ex quibus dicta observantia evacuari prætenditur, non sint de actis, nulla de illis habenda est ratio, cum dicantur ef- se extra Mundum, Beltram. ad Gregor. dec. 324. n. 6. Ridol. in q. in præxi par. 1. c. 2. n. 119. Rot. coram Cocc. dec. 631. n. 4. & dec. 1524. n. 8. & dec. 1784. n. 14. & in Cracovien. Præpositura seu Parochialis 28. Junii 1684. 5. Et demum, cor. clar. mem. Card. Matthæio, præterquam quod neque ex illis de- fectibus videbatur allegate observantie complementum.

Minusque urget, quod dictus census fuerit creatus sine pecunia numerata, que fuit alia nullitas complexa in dicta dec. 55. coram bon. Mem. Ninot. ut ibidem num. 4. Quia cum Gubernatores Hospitalis imprevenerint commissionem fan- nationis adversus dictam nullitatem arbitrio nostri Tribu- nalis; Domini juxta secundam dubii partem illi locum ef- se autamarunt; nam quoties, ut in hypothesis, census con- status est ex vero, & reali credito, semper intrat arbitrium pro temperando rigore Pianæ Constitutionis, Caren. re- 11 solut. 208. numer. 6. Cardinalis de Luca de censibus disc. 3. numer. 5. Urceol. de transact. qu. 1. num. 25. Rot. in Neapoli- tana census 20. Aprilis 1693. 5. Neque cum segg. coram Reverendissimo Archiepiscopo Turonen. Quin relevet, quod idem arbitrium regulari debeat à jure, & propterea dum ex dispositione dictæ Bullæ Pianæ sancitum est, quod

census non aliis imponi valeat, quam mediante pecunia numerata; illud proinde mensurandum veniat juxta te- norem dictæ Constitutionis. Quoniam cum commissio emanaverit in signatura gratiæ, que semper gratiosè scribitur, major ex illa tributa fuit facultas nostro Tribunali am- plectendi æquitatem, ut sustineatur census proveniens ex ve- ro credito, alias enim si numeratio census intervenisset, ar- bitrium nihil operaretur, ut late considerat Rot. in recent. dec. 311. n. 2. & segg. p. 17. et dec. 52. n. 2. par. 18. & in allegata Neapolitana census, 5. Et jure quidem.

Ne refragatur, quod dictum arbitrium non intret, quando super nullitate hujusmodi fuit in iudicio pronunciatum, ne alioquin evenit, quod unico, & eodem tempore sanatus re- maneat census, & condemnatur debitor iam per sententiam liberatus, Card. de Luca de cens. dicta disc. 3. n. 4. Rot. dec. 311. n. 11. part. 17. & in dec. 356. n. 9. part. 18. & in Baren. cen- sus 4. Julii 1663. 8. liquidum arbitrium, coram bon. Mem. Ver- soppio. Duplici siquidem responsione removetur obiectum altera nemp, quod sententia promulgata super nullitate census, de quo res est detecta, fuit nulla ex defectu jurisdic- tionis, ut in decisionibus hujus causæ tam coram Reverendissimo P. Domino de la Tremoville, quam coram me 14 editis, quæ ideo sententiæ nomen non meretur, ac si non emanasset, Vant. de nullitat. ex defectu jurisdictionis, 6. Scacia de sent. & re judic. glof. 7. quæ 1. num. 13. Card. de Luca de jud. disc. 36. num. 3. Rot. dec. 130. num. 28. p. 16. rec. altera vero, quod cum fuerit Sanctissimi expostum dictam sen- tentiam contrariam emanasse, & nihilominus commissio- nem pro fanatione signaverit, censetur Pontificem juri Mo- nacis questio, qualemcumque illud fuerit, voluisse deroga- re, Rot. decision. 194. num. 2. par. 6. recent. & dec. 601. num. 4. par. 18. & in dicta Neapolitana censum, 5. Absque eo quod, 15 coram Reverendissimo Turonen.

Atque hinc superius partes judicaverunt examen, an hu- jusmodi contractus resolvatur in simplicem dationem in so- lutum, quoniam si hucusque dicta locum fuit vindicant in censu, eo fortius procederent, quoties dictus contractus esset simplex datio in solutum, quia citra usurarium labem licetum est percipere annuos redditus provenientes ex bo- nis in solutum assignatis tanquam fructus procedentes ex re propria, Onded. conf. 30. n. 36. Gall. de fructibus, disp. 24. n. 9. Mans. consuls. 169. n. 5. Palm. Nep. alleg. 212. sub n. 8. Seraph. dec. 1284. n. 1. Rot. dec. 16. n. 44. par. 11. recent.

Et ita utraque parte &c.

R. P. D. M U T O.

Romana Census.

Luna 17. Maii 1694.

ARGUMENTUM.

Ut Census extinguatur, exigitur fortis restitutio per actum retrofremilem; & propterea extinctio non sequitur ex sola datione in solutum crediti exigendi, nisi sequatur evictio.

SUMMARIUM.

- 1. Obligatio cameralis omnino excoquit debet.
2. Census nunquam extinguatur, nisi sequatur actus retrofremilis.
3. Simplex datio in solutum crediti exigendi, non inducit ex- tinctionem census, nisi sequatur effectiva solutio, & nu. 4.
5. Molestiarum intimatio non requiritur, si nulla competere possunt defensionem.

DECISIO V.

Pro fructibus rata census scut. 500. ac pro præstatione sudejussionis in instrumentum renovari promissæ, obtinuit de anno 1657. ab A. C. Bulgarino Venerabili Monaste- rium Divi Stephani supra Cæciliam relaxari mandatum exe- cutivum, & ad factum respectivè contra D. Principem Ber- nardinum Sabellum impositorum baredem, deinde contra A. C. Thomate de cerni ejusdem exequatur, ac no- vum pro fructibus successivè decursis contra modernum D. Principem successorem, sed habito ex istius parte recurru ad signaturam justitiarum delegatarum causa Reverendiss. Manuel cum clausula, si quid exequendum, dubitatum hodie fuit coram me in eisdem locum subrogato, an recessita manda- ta forent exequenda, & DD. in affirmativam partem ive- runt pro summa inferius declaranda.

Fundamentum namque resolutione affirmativa præbuit re- latorum mandatorum validitas, super qua non emerit que- stio, eorumdemque justitiarum patens ex eo quod non contenditur

F 4 cen-

caufus impofitio, minufque competentia favore nominati monafterii pro hujusmodi rata tamquam legatarii cum Miffarum onere Victoria Tagliamochia Emptricis, neque demum obligatio moderati D. Principis, ut mediati heredis, & fuccefforis impofitorum ad fructus, & ad praestandum novum fideiuforium in inftrumento promiffum; quibus ftantibus merito decreta fuit executio in vim obligationis Cameralis quam impofitores fe adftrinxerant, ut alias referat Rot. in Rom. fe Bonon. legitime 12. Junii 1602. s. Rata refolutio, cor. bo. me. Vaxardo, & in Bononien. fideie. de Ghifellis 26. Junii 1693. s. fm. coram R.P.D. meo Caprara, & nuper in Perfina cenfus 22. Martii proxime praeteriti sub fine principii coram me.

Nec obstat extincionis exceptio per D. Principem unice promota, ac defumpta ex eo, quod anno 1648. Dux Federicus affignaverit in fatisfactionem dictae ratae cenfus creditum cenfurum 430. exigendum ab Antonio Cimino Recanatenfi, ac proveniens ex hereditate clar. me. Cardinalis Sabelli, & pro reftitubilibus fut. 70. dixerit ordinem Francifco Chiarleto cum relatione, & enunciativa inftrumenti extincionis sub eodem die rogati per acta Befi, & Burati, notarium A.C. Quandoquidem hujusmodi inftrumentum exhibitum hodie non fuit, & ut patet ex partitis librorum Monafterii ab eodem D. Principem productis, folum de pecuniis ut fuper giratis monafterium exegit dictum ordinem fe. 70. & ex credito fe. 430. per Ciminum folvendi feut. 50. demptis mandati, cum reftitubilibus crediti avocatum, & exadum judicialiter fuerit per Antonianum Antiftitem tunc temporis, uti de iuribus, ipfius menfa, non autem hereditatis praefati Cardinalis. Unde fequitur, quod praefervata remanent jura cenfus, cum defecerit actus retro, fimilis reftitutiois pretii, omnino requifitus pro extincionem inducenda, ut firmavit Rota in hifterminis coram Card. Caval. dec. 71. n. 17. coram Seraph. decif. 190. num. 1. & in 9. diverfium dec. 517. par. 1. & in reventor. dec. 454. n. 41. cum fequent. par. 4. tom. 2. & dec. 271. n. 1. cum fequent. par. 5. Reftitutioe minime atretat, quod per assignationem dicti crediti a Monafterio acceptatam inducta fuerit novatio extinciva cenfus, & folum remanent jura evictonis agendi, quae in hypothefi nec minus exercitabilia fuerint ob omiffam intimationem moleftiarum in tempore, ac interpellationem Dom. Principi de exactione per memoratum Antiftitem facta; ultra quod enim exhibitus; neque fuit hujusmodi assignationis actus ad effectum cognofcendi, an fuerit datio in folutum extinciva, feu fimplex ordo, & pro folutum acceptat jura, quod nec etiam praefertur enunciativa emiffa in libris monafterii: certum eft, quod fimplex datio in folutum crediti exigendi non inducit extincionem cenfus; nam licet communior; ac recepta opinio fit, quod ad illius redemptionem neceffaria non requiritur ita partibus volentibus effectiva reftitutio in pecunia, ut rejecto Avendano de cenfus per plures rationes docet Duard. eodem tractat. s. 5. quaeft. 1. per totam, & alii relatis Rota in verum dec. 335. n. 2. par. 10. At tamen quocumque ad redemptionem devenitur per viam assignationis, feu dationis crediti: neceffe eft, quod fubfequatur folutio, quae redemptionis actum perficit, ac retrofimis reftitutiois pretii fubftantialis requifito fatisfaciat, ut in puncto fimilium cenfurum debitorem a Dominis de Sabelli diftinguit Rota coram Cardinal. Caval. dec. 71. n. 12. & per totam, & poft Duard. de cenfus dec. 106. n. 1. & fequent. repetit. penes Cen. c. de cenfus decifion. pariter 106. sub eisdem Numeris, & qua referet, & fequitur dec. 2791. numer. 14. par. 5. & conferant tradita per Thomat. dec. 105. n. 1. cum feq.

Abfque eo, quod adduci poterit defectus dictae infinuationis, feu interpellationis Dom. Principi, aut ejus Auctoribus; nam cum ex parte monafterii dictum creditum cenfurum, aut assignatum exigit in totum non poterit, licet defuper judicialiter infisterit ufque ad incarcerationem debitoris, & verfa vice Anconitanus Antiftes valida deduxerit jura, ex quibus exactionem reftituti dicti crediti, ac confignationem pecuniarum obtinuit, adeo ut nulla competere poterit D. Principi, feu ejus Auctoribus defenfio, inutilis remanent moleftiarum intimatio, ac interpellatio, ut animadvertit Surd. dec. 22. n. 2. cum feq. & Rot. in dec. 20. n. 9. p. 1. & in Rom. evictonis 26. Junii 1697. s. non obstat, & s. quem autem in fin. coram R.P.D. meo Priolo.

Et ita DD. demptis dd. partitis fe. 70. & 50. ut fupra exactis, refponderunt, mandatum pro fructibus proportionaliter exequendum effe, prout etiam aliud pro renovacione fideiuforium ad effectum deponendi.

Et ita utraque &c.

REVERENDISSIMO D. EMERIX DECANO.

Romana Affociationis.

Ven. 4. Aprilis 1689.

ARGUMENTUM.

Impofitio Cenfus in re hypothecari prohibita eft nullus, & exceptio hujusmodi nullitatis competit etiam tertio fi hic fit poffeffor, & agat de fe in poffeffione tuendo. Licentia imponendi cenfum cum fideicomiffi derogacione fupponit vinculum fideicomiffi, quod ad effectum proponendi nullitatem cenfus ex tali enunciativa probatur.

SUMMARIUM.

- 1 Super re alienari prohibita, non potest imponi cenfus, cum ejus impofitio fit fpecies alienationis.
- 2 Et relis exceptio competit etiam tertio, fi hic poffeffor fit.
- 3 Neque impofitio fubfinitur ratione detractionem, fi agatur de prohibitione facta in certis bonis, non autem in omnibus.
- 4 Licentia imponendi cenfum cum fideicomiffi derogacione fupponit vinculum fideicomiffi.
- 5 Nec folet impetrari per heredes gravatos, quando illis competunt detractiones.
- 6 Et fi agatur de re antiqua, ad dictum effectum fufficit fimplex enunciativa.
- 7 Enunciativa probat contra enunciantem, & caufam ab eo habentem.
- 8 Affociatio non datur contra creditorem anteriorem poffefforem fundi cenfus.
- 9 Jus alienandi de nullitate deliberationis per spatium 30. annorum praefcribitur.
- 10 Virtus obligationis cameralis competit variatio.
- 11 Voluntas debitoris excompunandi in deliberatione formae principalis cenfus praefertur ex lapfu temporis cum obfervantia.
- 12 Exceffus, qui tantum eft in deliberatione, non in mandato, non vincit deliberationem.
- 13 Ad effectum excludendi malam fidem fufficit quicumque ritulus etiam invadulus, & putativus.
- 14 Hereditas competit reftitutio in integrum adversus praefcriptionem inchoatam cum de fundis, fi non probetur verifimilitudo ignorancia.
- 15 Scientia nullitatis deliberationis probatur, fi bona deliberata fuerint in inventario per heredem defcripta.

DECISIO VI.

Post binas difputationes habitas sub diebus 10. Maii 1688. & 29. Januarii proxime praeteriti, hodie demum conclusum fuit standum in fecundo loco decifis. Moti fuerunt DD. ex duplici fundamento: primo quidem, quia domus fuper qua fuit impofitus cenfus Flavii achoris, reperitur obnoxia fideicomiffi Orlandini fenioris, ordinato cum ftrictiffima prohibitione cuiuscumque alienationis, & late fumpto, vocabulo; quo ftante non potuit de fuper imponi cenfus, cum ejus impofitio fit fpecies alienationis, argumen. text. in leg. fin. Cod. de rebus alienis n. alien. Bocca de cenf. par. 2. n. 82. Cen. eodem tract. qu. 19. n. 1. & feqq. Fufat. de fubftit. au. 706. n. 2. Rot. decif. 44. num. 5. & decif. 45. per totam, penes eundem Cenclum decif. 31. num. 2. penes Merlin. decif. 622. n. 4. coram Dunozet. jun. in Romana cenfus 20. Junii 1672. s. licet enim, coram Eminent. Cardinali Vicecom. & in Bonon. cenfus, feu fideicomiffi, Julii 1683. s. penultimo, coram R.P.D. meo Urfino.

Non obstat, quod exceptio fideicomiffi allegari folum poffit ab haerede fideicomiffario, non autem a tertio, quia licet Bartholomaeo reo, & poffeffori allegare quamcumque exceptionem, etiam de jure tertii, ut tradit Bartol. in leg. 2. poff. mediana v. s. quandoque jus tertii, ff. de except. rei fud. Ti. raquell. in leg. si unquam verb. reventor. n. 350. Cod. de rev. donat. Peregrin. confil. 19. n. 23. Gratian. difcept. 691. n. 7. Rot. dec. 591. n. 1. & 2. per tot. & dec. 595. n. 3. & feqq. coram Dunozet. jun. in Romana lucri dotis 6. Martii 1682. s. si vero nullitas coram Reverendiffimo P. D. Rondinino; praecipue quando, prout hic, exceptio eff. ipfo jure excludit intentionis agentis, ut ceteris cumulatis dictum fuit in Farfen. Bononiae, s. nec referat, 29. Martii 1683. coram me.

Nec magis urget, quod cenfus fubftineatur in caufam detractionem, quia quidquid fit, an agatur de fideicomiffi particulari, vel potius univerfali certum eff. quod testator nominatim prohibuit alienationem bonorum habiliu; & fic dum constat in ejus hereditate extitiffe alia bona notabilis valoris, prout ex inventario producto pro parte Bartholomaei, feu Collegii focietatis Jefu erigendi in Ci-

in Civitate Prati, neceffarii illius defenforis, fuper his tenebantur heredes facere detractiones, nec poffunt in hanc caufam fubftrahere alienationes factae de bonis nominatis per testatorem alienari prohibitis, ut tradit Marefcott. v. v. riam refolutionum lib. 2. cap. 73. n. 5. Surd. dec. 316. numer. 13. Rota dec. 540. n. 4. & 5. coram Caval. decif. 441. num. 2. & 3. par. 14. & dec. 372. n. 27. & feqq. par. 18. recentiorum, & in Cefenaten. fideicomiffi 29. Aprilis 1686. s. fed DD. coram Reverend. P. Dom. meo Hervault.

Cefatque omnis hafitatio, quia declarationes fuerunt praecedenter confumptae, ut liquet ex licentia, feu derogacione Apoftolica, per heredes gravatos obtenta ad effectum imponendi cenfum fuper hac ipfa domo longe ante impofitionem cenfus actoris; hujusmodi enim licentia feu derogacio fupponit vinculum fideicomiffi, ut tradit Rota dec. 509. n. 39. p. 14. dec. 181. n. 21. & fequent. p. 19. recentiorum decif. 168. n. 15. coram Dunozet. Jun. & dec. 224. n. 21. coram Eminentiff. Dom. Cardinali Othobon. nec folet impetrari per heredes gravatos, quando illis de jure competunt detractiones fuper bonis fideicomiffariis, ut advertit Rota dec. 41. n. 30. & 31. p. 10. recentiorum, dec. 2299. n. 9. coram Coccin. & dec. 67. in princip. coram Peuting. non attento, quod non exhibetur Breve Apoftolicum hujusmodi licentiae, feu derogacionis, quia fufficit enunciativa contenta in inftrumento impofitionis decifionis prioris cenfus, tamquam exceffus demptis centum annorum, Gratian. difcept. 893. n. 3. Rota dec. 587. n. 4. dec. 202. n. 1. par. 1. recent. dec. 724. n. 2. par. 2. & in Afulana bonorum 15. Januarii 1680. s. de folio, coram Eminent. Vicecomite; maxime quia emanavit ab eisdem hereditibus gravatis, & confequenter nocet non folum illis, fed etiam Flavio ab eis caufam habenti, ex firmatis per Rota dec. 332. n. 32. par. 18. recent.

Et fecundo, quod Bartholomaeo poffidet ex perfona Cicognini deliberatarii controverfe domus pro cenfu longe anteriore cenfui actoris, ac proinde non potest contra ipfum relaxare mandatum de afociando, leg. 2. ff. qui prior, in pignor. habetator. Rota dec. 67. num. 11. coram Coccin. decif. 281. n. 14. & 15. coram Burat. & in Romana Salviani 28. Junii 1683. s. quoniam, coram bono memor. Paulutio; non obftante, quod deliberatio fuerit nulla, quia per lapfum triginta annorum, & ultra praefcriptio remanit juri dicendi de nullitate deliberationis, leg. fin. Cod. de praefcript. 30. vel 40. annorum, Rot. dec. 337. n. 1. & dec. 396. n. 30. coram Coccin. decif. 286. n. 7. coram Dunozet. fen. & dec. 467. n. 7. coram Dunozet. jun. & in Interamen. Preldii 26. Junii 1679. s. Imo lapfus, coram Reverend. Boulemtom.

Nec adversus hujusmodi praefcriptionem jvat allegare malam fidem deliberatarii; non enim illa bene probatur ex eo, quod Cicognini poffidens domum vigore D. Salviani curaverit illam fubi deliberari fine praecedenti mandato Principis, dum non constat, ipfum poffediffe vigore Salviani, vel faltem potuit jure credere, quod liceret fibi devenire ad hujusmodi deliberationem vigore obligationis cameralis, pro quam licitum eff. variare de una via ad aliam, ut notat Merlin. in pignor. lib. A. titul. tertio, quaeft. 107. n. 13. & 14. Rota dec. 160. num. 8. fufus ad finem, par. 6. & dec. 343. num. 21. & feqq. par. 10. recent.

Prout nec ex eo, quod cum pretio deliberationis excomputata fuerit fors principalis cenfus de jure irreperibilis, quia non defuit confenfus faltem tacitus debitoris, qui citatus ad fubftantiationem, & bene confcius oblationis per Cicogninum in adis factae, neque ante, neque poft deliberationem unquam opposuit de irreperibilitate fortis; unde ftante lapfu tantis temporis una cum obfervantia, prout praefertur omnia refta, redet gefta, caput, proventus, de emer. vendit. Dec. confil. 638. n. 5. Rot. dec. 1037. coram Seraph.

Nec demum facit, quod deliberatio facta fuerit pro majore fumma, quam expreffum fuit in mandato, quoniam exceffus non refidens in mandato, & fic in executione non vitiat deliberationem, Gratian. difceptat. 739. n. 28. Mangil. de fubftit. quaeftion. 30. num. 10. & quaeft. 51. numer. 1. Poffius eodem tract. in pect. 50. numer. 55. Magon. dec. Florent. 66. n. 26. Rot. dec. 545. numer. 6. par. 2. decif. 538. numer. 3. par. 4. recent. & dec. 235. num. 16. & fequent. coram Durano.

Heque omnia facilius procedunt, quia non agitur ad effectum excludendi nullitatem deliberationis, fed duntaxat ad effectum excludendi malam fidem, pro quo fufficit quicumque titulus, etiam invalidus, & putativus, ad tradita per Burat. confil. 73. n. 34. lib. 1. Gratian. difcept. 706. n. 6. Calvin. de acq. lib. 1. cap. 60. n. 198. Ad. ad Gregor. dec. 4. l. A. Rota dec. 184. n. 3. coram Burat. & dec. 410. n. 4. coram Ubaldo.

Minus recurrit valet ad remedium fufstitutionis in inte-

grum ex capite probabili ignorantiae, competens heredi adversus praefcriptionem inchoatam contra defunatum, quia non probatur in factis hujusmodi verifimilis ignorantia, prout requiritur ad effectum obtinendi reftitutionem, ut tradit Felin. in cap. Vigilanti n. 1. circa fin. de praefcript. Rot. dec. 293. num. 9. & fequent. par. 10. decifion. 235. numer. 17. par. 19. recentiorum decifion. 87. numer. 12. & feqq. coram Arguell. & dec. 14. 6. numer. 12. coram Bichio Imo & converfo clare probatur in herede scientia nullitatis, ac fpolii, ex eo, quod ipfe in inventario bonorum hereditarium fpecificè defcripfit jus litigandi, feu recuperandi eandem domum, ut in fimili probat rex. in leg. generaliter, Cod. de non numer. pecun. Rot. 15. decif. 81. numer. 9. & dec. 411. numer. 6. par. 19. recent. & in Camerinen. fideicomiffi 24. Januarii 1687. s. Scientia, cor. R.P.D. meo Beninca.

Et ita utraque parte &c.

R. P. D. URSINO.

Romana Cenfus.

Ven. 4. Aprilis 1690.

ARGUMENTUM.

In hac decifione habetur, an liberatio facta per Principem fundi cenfui ab omnibus hypothecis pro fcuritate emptoris cum fubrogacione pretii illius, importet cenfus extincionem, cum idem abfque fundo remaneat; & quo cafu notitia evictonis fundi cenfui faciat cefcare curfum ufurarium.

SUMMARIUM.

- 1 Haec tenetur de proprio ad debita hereditaria, fi fufficientem non reddiderit rationem.
- 2 Cenfus potest imponi fuper re fideicomiffa etiam particulari fubjecta, non obftante quavis alienationis prohibicione, fi infer viat pro extinguendo debito Testatoris.
- 3 Fructus cenfus impofiti fuper re fideicomiffa obnoxia, & quam effe liberam debitor fuppofuit, ipfo falvato debet loci damnorum, & intereffe.
- 4 Limita, quotes anervis fcientiam habuerit creditor.
- 5 Scientia tamen ad dictum effectum exigitur de tempore contractus, & fupervenientia ex pofte non fufficit.
- 6 Si fundus cenfus fuerit ab hypotheca per Principem liberatus, cum fubrogacione pretii in pecunia confiftentis, cingit remanere extincivus.
- 7 Non tamen procedit, fi liberatio facta fuerit ad effectum, ut emptor effet fecurus a moleftis creditorum venditoris, & fubrogatio demandata extiterit folummodo quoad effectum, & exercitium onerum realium, & hypothecarum.
- 8 Forma ordinationis Principis contra unum creditorem non fervata illius effecia, contra ipfum non urget, & num. 11. Declaratur dec. 260. p. 4. rec.
- 9 Cenfus remanet extincivus ad die, quae creditor notitiam habuit evictonis fundi cenfui.
- 10 Haeres poft additionem fempit remanet obligatus favore credituris hereditariis, licet hereditatem alii cedat.
- 11 Creditori fempit remanent illa jura contra debitorem, non obftante accollatione, & actione directa contra accollatarium.

DECISIO VII.

Profructibus cenfus alias impofitis de anno 1614. per Ferdinandum Gricellarium in fumma fut. 5000. ad favorem Marci Antonii de Maximis, legit. Ioseph. de Bianchis iftus heres medietas adversus Venerabil. Archiconfraternitatem Sancti Joannis Decollati, uti heredem Reverendiff. Pat. Dom. Benini haereditis Domini Ferdinandi Impofitoris, & ab Aud. Cam. Arofto obtinuit mandatum contra bona hereditaria ejusdem Ferdinandi; & deinde exequatur contra bona propria nedum Dom. Benini, fed etiam ipfius Archiconfraternitatis; a quibus interfecta ex adverso appellacione, illiusque caufa mihi commiffa per fignaturam iuftitiae cum claufula fi quid exequendum, dubium ex ventura commiffionis exceptum difputandum hodie de more dedi, nimirum, An mandatum Aud. Cam. & exequatur fit exequendum; & DD. affirmative refponderunt, atenta validitate, & iuftitia dicti mandati.

Validitas non fuit controverfa, iuftitia autem refpectu bonorum hereditarium Ferdinandi vifa eft clare refultare ex publico inftrumento impofitionis d. cenfus, refpectu vero bonorum propriorum Reverend. Pat. Dom. Benini Authoris re: conventa ex additione hereditatis dicti principalis debitoris, quae licet facta fuerit cum beneficio legis, &